

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
"АСОЦІАЦІЯ ФАРМАЦЕВТІВ УКРАЇНИ"**

Ідентифікаційний код юридичної особи: 43359310

Місцезнаходження: Україна, 01015, місто Київ, вулиця Академіка Богомольця, будинок 7/14,
приміщення 182, к. 83

Вих. 275/2026 від 14.08.2026 року

**Прем'єр-міністру України
Сергію КОРЕЦЬКОМУ**

01008, м. Київ, вул. Михайла Грушевського, 12/2

**Щодо проблем з реалізацією програми
«Доступні ліки»**

Шановний Сергію Федоровичу!

Громадська організація «Асоціація фармацевтів України» (далі – АФУ, Асоціація) звертається з проханням невідкладно втрутитися в питання неналежного функціонування урядової програми «Доступні ліки» та затримки відшкодування Національною службою здоров'я України (далі – НСЗУ) аптечним закладам вартості відпущених лікарських засобів та медичних виробів.

Листом від 07 серпня 2026 року №268/2026 АФУ вже звертала Вашу увагу на недотримання строків здійснення відшкодування НСЗУ та відсутності відповідальності за їх порушення, хоча строк здійснення відшкодування визначений пунктом 15 типової форми Договору, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 136 зі змінами, та становить двадцять робочих днів з дати отримання НСЗУ звіту аптечного закладу, а в разі подання уточненого звіту – з дати його надходження.

Питання своєчасності розрахунків держави з аптечними закладами має пряме значення для безперервності забезпечення населення лікарськими засобами за програмою реімбурсації «Доступні ліки», зокрема в аптечних закладах прифронтових та деокупованих територій, які працюють в умовах підвищеного операційного, кадрового та безпекового навантаження і не мають фінансового запасу міцності для компенсації затримок бюджетного фінансування власними обіговими коштами. За таких умов рентабельність на рівні близько 3 % фактично не забезпечує економічної стійкості аптечних закладів, а будь-яка затримка державного фінансування створює ризик припинення їх роботи.

На сьогоднішній день склалася критична ситуація з виплатами за програмою реімбурсації. Аптечні заклади тривалий час очікують розрахунків за фактично відпущені лікарські засоби. Затримки виплат створюють значне фінансове навантаження та безпосередньо впливають на можливість аптек продовжувати участь у програмі.

Крім того, за наявною інформацією, у період відсутності Голови НСЗУ виникають проблеми з підписанням звітів, від яких залежить проведення розрахунків з аптечними закладами. Станом на сьогодні залишаються непідписаними звіти, подані аптечними закладами за червень та липень 2026 року, через що виплата затримується.

Також звертаємо увагу на питання підтвердження терапевтичної ефективності препаратів, належної доказової бази та біоеквівалентності лікарських засобів, які включаються до відповідних державних програм і переліків, в тому числі програми «Доступні ліки».

До програм та переліків регулярно додаються нові лікарські засоби, що збільшує фінансове й організаційне навантаження на аптечні заклади, однак при цьому не оцінюється біоеквівалентність лікарських засобів, що додаються до програм, та не проводиться аналіз економічної спроможності аптек забезпечувати їх постійну наявність.

Не менш важливими проблемними питаннями, які впродовж тривалого часу не вирішуються, є питання практичного відпуску лікарських засобів за електронними рецептами, зокрема відсутності можливості часткового відпуску лікарських засобів, без необхідності повторного звернення до лікаря. Чинне нормативне регулювання електронного рецепта не повною мірою враховує особливості відпуску лікарських засобів в аптечних закладах. Хоча для окремих категорій лікарських засобів передбачена можливість часткового відпуску, на практиці нерідко виникають ситуації, коли кількість препарату, призначена лікарем, не відповідає наявному на ринку фасуванню або фактичній наявності лікарського засобу в аптечних закладах. У таких випадках після часткового відпуску в електронному рецепті може залишатися незначна кількість лікарського засобу, яку пацієнт фактично не має можливості отримати через відсутність відповідного фасування чи препарату. А для лікарських засобів, що підлягають реімбурсації, механізм часткового відпуску законодавством не передбачений, що у разі відсутності необхідного препарату або його фасування в конкретному аптечному закладі може ускладнювати своєчасне забезпечення пацієнта лікарським засобом, створювати додаткові організаційні труднощі для аптечних закладів, в окремих випадках, потребувати повторного звернення пацієнта до лікаря для оформлення нового електронного рецепта або коригування призначення.

З огляду на викладене

ПРОСИМО:

1. Взяти під особистий контроль питання відшкодування вартості НСЗУ за відпущені аптечними закладами лікарські засоби та медичні вироби за урядовою програмою «Доступні ліки», з метою недопущення закриття аптечних закладів, особливо у сільській місцевості та на прифронтових територіях.
2. Зобов'язати НСЗУ невідкладно погасити заборгованість, що виникла, за поданими аптечними закладами звітами у травні-липні 2026 року.
3. Надати інформацію щодо кількості непідписаних станом на сьогодні звітів, поданих аптечними закладами за червень та липень 2026 року, а також щодо суми заборгованості НСЗУ перед аптечними закладами за вказаний період.
4. Ініціювати внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 лютого 2019 року № 136 «Деякі питання щодо договорів про реімбурсацію» в частині доповнення типової форми договору про реімбурсацію положеннями щодо нарахування пені (компенсації) за кожен день прострочення оплати понад встановлений двадцятиденний строк, за аналогією з нормами статті 625 Цивільного кодексу України.
5. Забезпечити гарантоване та ритмічне бюджетне фінансування реімбурсації в межах бюджетних призначень Програми медичних гарантій, яке унеможливило б системні затримки оплати з причин, не пов'язаних із виконанням аптечним закладом умов Договору.
6. Поінформувати Громадську організацію «Асоціація фармацевтів України» про результати розгляду звернення на електронну адресу: pharmukraine.ua@gmail.com та за поштовою адресою: 01015, м. Київ, вул. Академіка Богомольця, буд. 7/14, приміщ. 182, к. 83.

Чітке та своєчасне виконання урядової програми «Доступні ліки» є важливою передумовою забезпечення безперервності лікування пацієнтів, особливо тих, які потребують постійної фармакотерапії. Належне виконання зобов'язань у межах програми забезпечує пацієнтам гарантований доступ до необхідних лікарських засобів та медичних виробів, формує довіру до державної системи охорони здоров'я та аптечних закладів як безпосередньої ланки реалізації програми, а прогнозованість і своєчасність відшкодування вартості відпущених лікарських засобів є важливою умовою фінансової стабільності аптечних закладів, дозволяє підтримувати необхідний асортимент, забезпечувати безперебійну роботу та створює умови для подальшого розширення доступу пацієнтів до лікування.

**З повагою,
Голова Організації,
Голова Правління Організації**

Олена ОМЕЛЬЧУК